

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 15. oktobra 2015*

„Predhodno odločanje — Direktiva 92/83/EGS — Uskladitev struktur trošarin za alkohol in alkoholne pijače — Člen 27(1)(d) — Oprostitev za usklajene trošarine — Etilni alkohol — Uporaba za čiščenje in razkuževanje materiala in objektov, ki se uporabljajo pri proizvodnji zdravil“

V zadevi C-306/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče, Bolgarija) z odločbo z dne 19. junija 2014, ki je prispela na Sodišče 25. junija 2014, v postopku

Direktor na Agencija „Mitnitsi“

proti

Biovet AD,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica prvega senata, v funkciji predsednika drugega senata, J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadžiev, K. Likurgos in J.-C. Bonichot, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. aprila 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Direktor na Agencija „Mitnitsi“ V. Tanov, S. Yordanova, N. Yotsova-Toteva in S. Genova,
- za Biovet AD A. Ivanov,
- za bolgarsko vlado E. Petranova, D. Drambozova in M. Georgieva, agentke,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, N. Vitorino in M. Rebelo, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Wasmeier in D. Roussanov, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 4. junija 2015

* Jezik postopka: bolgarščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 27(2)(d) Direktive Sveta 92/83/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi strukture trošarin za alkohol in alkoholne pijače (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 206).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Direktor na Agencija „Mitnitsi“ (direktor agencije „Carina“, v nadaljevanju: direktor) in družbo Biovet AD (v nadaljevanju: Biovet) v zvezi z uporabo trošarine za etilni alkohol, ki ga ta uporablja za čiščenje in razkuževanje.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V devetnajsti in dvajseti uvodni izjavi Direktive 92/83 je navedeno:

„ker je treba na ravni Skupnosti določiti oprostitev, ki se uporabljajo za blago, ki se prevaža med državami članicami;

ker se državam članicam lahko omogoči, da uporabijo oprostitev, vezane na končno porabo na njihovem ozemlju“.
- 4 Na podlagi člena 19(1) te direktive države članice etilni alkohol obdavčijo s trošarino.
- 5 Člen 27(1) te direktive določa:

„Države članice oprostitjo plačila usklajene trošarine izdelke iz te direktive pod pogoji, ki jih določijo za zagotovitev pravilne in enostavne uporabe takih oprostitev in za preprečevanje davčnega izmikanja, izogibanja ali zlorabe:

(a) kadar se razpošiljajo v obliki alkohola, ki je popolnoma denaturiran v skladu z zahtevami katere koli države članice, pod pogojem, da je v skladu z odstavkoma 3 in 4 tega člena o teh zahtevah izdano uradno obvestilo in so odobrene. [...];

(b) kadar so denaturirani v skladu z zahtevami katere koli države članice in tudi uporabljeni za proizvodnjo katerega koli izdelka, ki ni namenjen za prehrano;

[...]

(d) kadar se uporabijo za proizvodnjo zdravil, opredeljenih v Direktivi [Sveta] 65/65/EGS [o približevanju določb zakonov ali drugih predpisov o lastniških zdravilih (UL 1965, 22, str. 369)];

[...]"

6 Člen 27(2)(d) iste direktive določa:

„Države članice lahko oprostijo izdelke iz te direktive plačila usklajene trošarine pod pogoji, ki jih določijo za zagotovitev pravilne in enostavne uporabe takih oprostitev in za preprečevanje davčnega izmikavanja, izogibanja ali zlorabe, če se uporabijo:

[...]

(d) v proizvodnem procesu, če končni izdelek ne vsebuje alkohola;“

Bolgarsko pravo

7 Člen 22(4), točka 4, zakona o trošarinah in trošarinskih skladiščih (Zakon za aktsizite i danāchnite skladove, DV št. 91, z dne 15. novembra 2005) v različici, ki se uporablja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: ZADS), določa, da se trošarina, plačana na alkohol in alkoholne pijače, vrne, če se ti uporabijo v proizvodnem procesu, če končni izdelek ne vsebuje alkohola.

8 Člen 22(7) ZADS določa, da za uporabo člena 22(4), točka 4, te direktive za alkohol in alkoholne pijače, ki se uporabijo kot čistilo, velja, da niso bili vključeni ali uporabljeni v proizvodnem procesu.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Družba Biovet proizvaja zdravila in prodaja veterinarska zdravila, kmetijske preparate in zdravila za uporabo v humani medicini.

10 Družba Biovet pri proizvodnji zdravil uporablja etilni alkohol v obliki 70-odstotne raztopine etanola za čiščenje in razkuževanje tehničnih aparatov in proizvodnih naprav, prostorov ter delovnih površin.

11 Družba Biovet je 14. septembra 2012 zahtevala vračilo trošarine za 271 litrov etilnega alkohola, ki ga je v obdobju od 1. do 31. avgusta 2012 uporabila za to.

12 Načelnik na Mitnica „Plovdiv“ (vodja carinskega urada „Plovdiv“, Bolgarija) je to vračilo z odločbo zavrnil. Ta odločba je bila izpodbijana v upravnem postopku in je bila z odločbo direktorja potrjena.

13 Družba Biovet je zoper to zadnjo odločbo vložila tožbo pri Administrativen sad Sofija-grad (upravno sodišče v Sofiji, Bolgarija), ki je odločilo, da sta čiščenje in razkuževanje različni dejavnosti, ki sta del proizvodnega procesa končnega izdelka, ki ne vsebuje alkohola, tako da je trošarina, plačana za nakup alkohola, uporabljenega za razkuževanje, treba vrniti v skladu s členom 22(4), točka 4, ZADS, določba člena 22(7) ZADS pa se nanjo ne nanaša.

14 Direktor je zoper sodbo Administrativen sad Sofija-grad vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču.

15 V teh okoliščinah je Varhoven administrativen sad prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Kakšen je pomen pojma „proizvodni proces“ v členu 27(2)(d) Direktive 92/83 in ali ta pojem obsega čiščenje in/ali razkuževanje kot postopka za doseganje določenih stopenj čistoče, ki so predpisane z dobro proizvodno prakso za zdravila?

2. Ali člen 27(2)(d) Direktive 92/83 dopušča, da se po tem, ko so države članice zakonsko določile oprostitvev plačila usklajene trošarine za alkohol pod pogojem, da se ta uporabi v proizvodnem procesu in končni izdelek ne vsebuje alkohola, uvede določba, v skladu s katero za uporabo te oprostitve velja, da alkohol, uporabljen za čiščenje, ni bil uporabljen v proizvodnem procesu?
3. Ali je glede na načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj dopustno, da se uvede fikcija, kakršna je tista v členu 22(7) ZADS, s takojšnjim učinkom (to pomeni brez določitve primerne obdobja za prilagoditev ravnanja udeležencev na trgu), ki v primeru oprostitve plačila trošarine, ki jo je država članica določila v skladu s svojo diskrecijsko pravico, omeji vračilo davka za alkohol, uporabljen kot čistilo?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- 16 S prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba preučiti skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(2)(d) Direktive 92/83 razlagati tako, da če država članica sprejme ureditev, ki določa oprostitvev, določeno s to določbo, za etilni alkohol, uporabljen za čiščenje in/ali razkuževanje materiala in prostorov za proizvodnjo zdravil, ta oprostitvev lahko velja, in ali, če je to potrebno, ta država članica, v okviru uporabe te oprostitve, od te oprostitve lahko izključi etilni alkohol, uporabljen za tako čiščenje in razkuževanje.
- 17 Uvodoma je treba opozoriti, da mora Sodišče glede na svojo ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. Za to lahko Sodišče, če je to potrebno, preoblikuje vprašanja, ki so mu bila predložena (glej sodbo *Brasserie Bouquet*, C-285/14, EU:C:2015:353, točka 15). Okoliščina, da je nacionalno sodišče vprašanje za predhodno odločanje formalno oblikovalo tako, da se je sklicevalo na nekatere določbe prava Unije, ni ovira za to, da Sodišče nacionalnemu sodišču predloži vse elemente razlage, ki so lahko koristni pri sojenju v zadevi, o kateri odloča, ne glede na to, ali jih nacionalno sodišče v vprašanjih navaja ali ne. Glede tega mora Sodišče iz vseh dejstev in dokazov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, zbrati elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti, upoštevajoč predmet spora (glej sodbo *Essent Energie Productie*, C-91/13, EU:C:2014:2206, točka 36).
- 18 Ker iz predložitvene odločbe izhaja, da družba Biovet zahteva vračilo trošarin, ki jih je plačala za etilni alkohol, uporabljen za čiščenje in razkuževanje pripomočkov in prostorov v okviru svoje dejavnosti proizvodnje zdravil, je treba preučiti, ali se za položaj, kot je ta v postopku v glavni stvari, uporablja člen 27(1)(d) Direktive 92/83. Če je tako, bi bil ta alkohol namreč obvezno oproščen trošarin na podlagi te določbe, tako da ne bi bilo treba več preverjati, ali se člen 27(2)(d) te direktive uporablja za tak položaj.
- 19 Zato je treba prvo in drugo vprašanje preoblikovati tako, da se v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(1)(d) Direktive 92/83 razlagati tako, da se obveznost oprostitve, ki je določena v tej določbi, uporablja za etilni alkohol, ki ga podjetje uporablja za čiščenje ali razkuževanje materiala in prostorov, namenjenih za proizvodnjo zdravil.
- 20 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da besedilo te določbe, v skladu s katero morajo države članice alkoholne proizvode iz Direktive 92/83 oprostiti plačila usklajene trošarine, če se ti proizvodi uporabijo za proizvodnjo zdravil, za uporabo te oprostitve ne določa pogoja, da so ti proizvodi neposredno namenjeni proizvodnji zdravil oziroma da so sestavni del zdravil, za proizvodnjo katerih se uporabljajo.

- 21 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je cilj, ki ga uresničujejo oprostitev, določene v Direktivi 92/83, med drugim nevtralizirati vpliv trošarin za alkohol kot vmesni proizvod, ki ga vsebujejo drugi trgovski ali industrijski izdelki (glej sklep *Asprod*, C-313/14, EU:C:2014:2426, točka 16 in navedena sodna praksa).
- 22 Zato to ni edini cilj teh oprostitev, saj nekatere med njimi, kot so te, določene v členu 27(1)(a) in (b) te direktive glede alkohola, ki je bil popolnoma denaturiran v skladu z zahtevami katere koli države članice, in alkohola, ki je bil tako denaturiran in uporabljen za proizvodnjo katerega koli izdelka, ki ni namenjen za prehrano, alkohol oprostijo plačila usklajene trošarine, tudi če se ne uporabi kot vmesni proizvod, ki je sestavni del drugih proizvodov.
- 23 Tako je tudi v primeru oprostitev iz člena 27(1)(d) Direktive 92/83, ki želi nevtralizirati učinek plačila usklajene trošarine za alkohol, uporabljen za proizvodnjo zdravil, če je ta alkohol sestavni del teh zdravil ali če je le potreben za njihovo proizvodnjo, ne da bi postal sestavni del teh zdravil.
- 24 V tem primeru ni sporno, da je družba Biovet v okviru svoje dejavnosti proizvodnje zdravil zahtevala vračilo trošarin, ki jih je plačala za etilni alkohol, uporabljen za razkuževanje njenega materiala in prostorov.
- 25 Iz dokumentacije, ki je bila predložena Sodišču, pa izhaja, da razkuževanje materiala, opreme in prostorov, uporabljenih za proizvodnjo zdravil, pomeni nujno fazo proizvodnega procesa teh zdravil in da je uporaba etilnega alkohola v teh postopkih razkuževanja nujna. Zdravila so glede na druge proizvode posebna, ker za njihov proizvodni proces veljajo zelo stroga zdravstvena pravila. Kot namreč opozarja predložitveno sodišče, je namen postopkov razkuževanja iz postopka v glavni stvari uničenje patogenih mikroorganizmov, katerih neprisotnost je na podlagi pravil o vsebnosti klic v zdravilih obvezna.
- 26 Iz tega izhaja, da je treba, če je to razkuževanje sestavni del proizvodnega procesa zdravil, za etilni alkohol, ki je bil uporabljen za to, šteti, da se je uporabil za „proizvodnjo zdravil“ v smislu člena 27(1)(d) Direktive 92/83.
- 27 Zato je treba v skladu s to določbo ta alkohol oprostiti plačila usklajene trošarine pod pogoji, ki jih je določila zadevna država članica, za zagotovitev pravilne in enostavne uporabe zadevne oprostitev in za preprečevanje davčnega izmikanja, izogibanja ali zlorabe.
- 28 V teh okoliščinah je treba na prvo in na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 27(1)(d) Direktive 92/83 razlagati tako, da je oprostitev v skladu s to določbo obvezna za etilni alkohol, ki ga podjetje uporablja za čiščenje ali razkuževanje materiala in prostorov, namenjenih za proizvodnjo zdravil.

Tretje vprašanje

- 29 Ob upoštevanju odgovora na prvo in drugo vprašanje na tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 30 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 27(1)(d) Direktive Sveta 92/83/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi strukture trošarin za alkohol in alkoholne pijače je treba razlagati tako, da je oprostitvev v skladu s to določbo obvezna za etilni alkohol, ki ga podjetje uporablja za čiščenje ali razkuževanje materiala in prostorov, namenjenih za proizvodnjo zdravil.

Podpisi